

*Моторна Вероніка Володимирівна,
студентка, спеціальність «Професійна освіта»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: Мірошніченко Валентина Іванівна,
доктор педагогічних наук., професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

СПОРТИВНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК СУЧАСНИЙ ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРОБЛЕМ

Спортивна дипломатія розвивалася разом зі спортом, оскільки його вплив на суспільне, культурне та політичне життя постійно зростає. Це поняття охоплює кілька напрямів, таких як олімпійська, футбольна, дипломатія крикету та пінг-понгу, кожен із яких має власну історію та специфіку. Форми спортивної дипломатії включають організацію міжнародних спортивних змагань, діяльність спортивних організацій та використання спорту як інструменту зовнішньої політики. Хоча спорт сприяє мирному вирішенню конфліктів, у ньому також є негативні аспекти, наприклад, політизація змагань.

Сьогодні спортивна дипломатія широко застосовується в міжнародних відносинах і активно використовується різними організаціями (Міжнародний олімпійський комітет) для досягнення дипломатичних цілей.

У міжнародному спорті та олімпійському русі є багато прикладів, коли спорт відіграв важливу роль у формуванні позитивного іміджу країни на світовій арені. Завдяки успіхам спортсменів, держави отримували додаткову підтримку в розв'язанні складних зовнішньополітичних питань. Змагання на міжнародному рівні не тільки демонструють фізичні можливості спортсменів, а й підкреслюють культурні та національні особливості країни. Успіхи спортсменів створюють позитивний образ держави, зміцнюють дипломатичні відносини та можуть навіть допомогти подолати політичні конфлікти. Наприклад, деякі країни використовували спортивні досягнення для налагодження діалогу з іншими державами або покращення свого міжнародного статусу. Тому, як зазначає В.Філіппова, «сучасні держави використовували і продовжують використовувати спорт як інструмент «м'якої сили», політичного впливу на міжнародне співтовариство» [1].

У 2021 році Міністерство закордонних справ України розробило Стратегію публічної дипломатії на 2021-2025 роки, де одним з головних завдань публічної дипломатії було удосконалення іміджу України на міжнародній арені, зокрема через спортивну дипломатію. Це сприяло зростанню перспективних спортсменів, які можуть достойно представляти нашу країну на найвищому рівні.

Чітке визначення поняття сутності «спортивної дипломатії» поки не сформульоване, адже важко коректно охопити його кросдисциплінарність і комплексність: масштаби проблем, які вона охоплює, кількість суб'єктів, зацікавлених і залучених у її діяльність, і засоби, якими вона оперує. Крім того, до спортивної дипломатії часто відносять усе, що пов'язує спорт і політику, що, на думку багатьох науковців, не відповідає дійсності.

На думку С.Кулика, що спорт та дипломатія означають певні публічні види діяльності, при цьому, виділяючи спорт, який є досить популярною сферою сучасності. А тому, спорт і дипломатія – це гра з дотриманням: вихідного положення «fairplay» (тобто чесна гра, повага до суперника, повага до регламентів та рішень суддів); традицій, протоколу та етикету (тобто відкриття та закриття ігор, суддівство, правил проведення таких ігор, тощо); рангу та звань; повага до рішень та угод (у спорті – тренерів, суддів, у дипломатії – глав держав, делегацій) і обов'язковість їх виконання [2]. Спортсмени та дипломати мають багато спільного, оскільки обидві категорії працюють у команді та іноді ризикують, застосовуючи нестандартні підходи. Вважається, що спортивні змагання можуть сприяти налагодженню дипломатичних відносин між країнами, адже на таких подіях часто присутні представники влади найвищого рівня. Участь високопосадовців у спортивних заходах може стати поштовхом для початку переговорів і сприяти зближенню позицій сторін.

Отже, спортивна дипломатія є важливим інструментом міжнародної комунікації, який може як сприяти вирішенню міжнародних конфліктів, так і

використовуватися для політичного тиску. Вона є актуальним засобом м'якої сили, що допомагає налагоджувати діалог між державами.

Література:

1. Філіппова Ю.В. Спортивна дипломатія: сутнісне значення, виклики і перспективи для України. С.153–158. Науковий журнал «Політикус». DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2020-3.23>

2. Кулик С. Спорт і дипломатія – у пошуках спільного. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/11223/1/Kulyk%20S.%20%D0%9C..pdf>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.